

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(обов'язкова навчальна дисципліна)

Методологія та організація наукових досліджень

Розробник:
Олексій ЗОРЯ, професор кафедри
фінансів, банківської справи та
страхування,
д.е.н., професор

Полтава 2022 р.

Опис навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Методологія та організація наукових досліджень
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	обов'язкова компонента ОПП
Назва структурного підрозділу	Кафедра фінансів, банківської справи та страхування
Контактні дані розробників, які залучені до виконання	Викладач: Зоря Олексій, д.-р. е. н., професор Контакти: 15 каб. (деканат факультету обліку та фінансів, 2-й поверх) e-mail: oleksii.zoria@pdaa.edu.ua тел: +380667884672 сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/zorya-oleksiy-petrovych
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Спеціальність Освітня програма	126 Інформаційні системи та технології <i>ОПП Інформаційні управляючі системи</i>
Попередні умови для вивчення дисципліни	Інформаційні системи, Проектування інформаційних систем, Системи бази даних, Об'єктно-орієнтоване програмування, Моделювання систем (дисципліни, що включені до вступного фахового випробування)

Заплановані результати навчання:

Мета вивчення навчальної дисципліни: надання здобувачам вищої освіти знань і формування вмінь щодо методико-організаційних засад науково-дослідної діяльності.

Основні завдання навчальної дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти знань щодо методологічних засад і організації наукової праці, умінь з ефективної та успішної наукової діяльності.

Компетентності:

загальні:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 3. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК 6. Здатність удосконалювати й розвивати свій інтелектуальний і культурний рівень, будувати індивідуальну траєкторію професійного розвитку й кар'єри.

фахові:

ФК 8. Здатність до керування результатами науково-дослідної діяльності та комерціалізації прав на об'єкти інтелектуальної власності, здійснення їх фіксації та захисту.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Відшукувати необхідну інформацію в науковій і технічній літературі, базах даних, інших джерелах, аналізувати та оцінювати цю інформацію.

ПРН 2. Вільно спілкуватись державною та іноземною мовами в науковій, виробничій та соціально-суспільній сферах діяльності.

ПРН 11. Розв'язувати задачі цифрової трансформації у нових або невідомих середовищах на основі спеціалізованих концептуальних знань, що включають сучасні наукові здобутки у сфері інформаційних технологій, досліджень та інтеграції знань з різних галузей.

Програма навчальної дисципліни:

- Тема 1. Феномен науки. Основні принципи наукового дослідження.
- Тема 2. Теоретичні аспекти, інструментарій та особливості науки.
- Тема 3. Вибір напрямку та послідовність наукових досліджень.
- Тема 4. Методологія та методи наукового дослідження.
- Тема 5. Наукове мислення в організації та проведенні наукових досліджень.
- Тема 6. Технологія наукової діяльності.
- Тема 7. Наукова комунікація та види наукових публікацій.
- Тема 8. Етика та психологія наукової діяльності.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п	с.р.		л	п	с.р.
Тема 1. Феномен науки. Основні принципи наукового дослідження.	12	2	2	8	12	2	-	10
Тема 2. Теоретичні аспекти, інструментарій та особливості науки.	12	2	2	8	10	-	-	10
Тема 3. Вибір напрямку та послідовність наукових досліджень.	12	2	2	8	10	-	-	10
Тема 4. Методологія та методи наукового дослідження.	12	2	2	8	14	2	2	10
Тема 5. Наукове мислення в організації та проведенні наукових досліджень.	10	2	2	6	12	-	2	10
Тема 6. Технологія наукової діяльності.	10	2	2	6	10	-	-	10
Тема 7. Наукова комунікація та види наукових публікацій.	12	2	2	8	12	2	-	10
Тема 8. Етика та психологія наукової діяльності.	10	2	-	8	10	-	-	10
у т.ч. індивідуальні завдання – контрольна робота	-	-	-	-	40	-	-	40
Усього годин	90	16	14	60	90	6	4	80

Оцінювання результатів навчання

Форми контролю результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
	Опитування	Виконання вправ на практичних заняттях	Розв'язування тестів	Завдання самостійної роботи	Підсумкова контрольна робота	
Денна форма						
ПРН 1	17	10	4	4	5	40
ПРН 2	13	15	3	4	5	40
ПРН 11	5	10	3	2	0	20
Разом	35	35	10	10	10	100
Заочна форма						
ПРН 1	11	5	2	2	20	40
ПРН 2	5	11	2	2	20	40
ПРН 11	4	4	6	6	0	20
Разом	20	20	10	10	40	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назви тем	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
	Опитування	Виконання вправ на практичних заняттях	Розв'язування тестів	Самостійна робота	Контрольна робота	
Тема 1. Феномен науки. Основні принципи наукового дослідження.	5	5	-			10
Тема 2. Теоретичні аспекти, інструментарій та особливості науки.	5	5	2,5			12,5
Тема 3. Вибір напрямку та послідовність наукових досліджень.	5	5	-			10
Тема 4. Методологія та методи наукового дослідження.	5	5	2,5			12,5
Тема 5. Наукове мислення в організації та проведенні наукових досліджень.	5	5	2,5			12,5
Тема 6. Технологія наукової діяльності.	5	5	2,5			12,5
Тема 7. Наукова комунікація та види наукових публікацій.	5	5	-			10
Тема 8. Етика та психологія наукової діяльності.	-	-	-			-
Виконання завдань самостійної роботи	-	-	-	10		10
Підсумкова контрольна робота	-	-	-	-	10	10
Разом	35	35	10	10	10	100

1. Протягом семестру здобувачі вищої освіти виконують завдання самостійної

роботи по кожній темі навчальної дисципліни (за кожену із 1-ї по 6-ту тему (включно) отримуючи максимум 1 бал, а за 7-8-му тему максимум 2 бали), при цьому бали виставляються сумарно, окремою позицією (максимум 10 балів);

2. В кінці семестру передбачено написання підсумкової контрольної роботи (максимум 10 балів), при цьому бали виставляються окремою позицією.

Заочна форма навчання

Назви тем	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
	Опитування	Виконання вправ на практичних заняттях	Розв'язування тестів	Самостійна робота	Контрольна робота	
Тема 1. Феномен науки. Основні принципи наукового дослідження.	-	-	-			-
Тема 2. Теоретичні аспекти, інструментарій та особливості економічної науки.	-	-	-			-
Тема 3. Вибір напрямку та послідовність наукових досліджень.	-	-	-			-
Тема 4. Методологія та методи наукового дослідження.	10	10	5			25
Тема 5. Наукове мислення в організації та проведенні наукових досліджень.	10	10	5			25
Тема 6. Технологія наукової діяльності.	-	-	-			-
Тема 7. Наукова комунікація та види наукових публікацій.	-	-	-			-
Тема 8. Етика та психологія наукової діяльності.	-	-	-			-
Виконання завдань самостійної роботи	-	-	-	10		10
Підсумкова контрольна робота	-	-	-	-	40	40
Разом	20	20	10	10	40	100

1. Протягом семестру здобувачі вищої освіти виконують завдання самостійної роботи по кожній темі навчальної дисципліни (за кожену із 1-ї по 6-ту тему (включно) отримуючи максимум 1 бал, а за 7-8-му тему максимум 2 бали), при цьому бали виставляються сумарно, окремою позицією (максимум 10 балів).

Шкала оцінювання ЄКТС та національна шкала

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E	незадовільно	незараховано
35 – 59	FX		
1 – 34	F		

Трудомісткість:

Загальна кількість годин: 90 год.

Кількість кредитів: 3.

Форма семестрового контролю: залік.

Політика навчальної дисципліни

Відвідування занять є обов'язковим. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач вищої освіти отримує на занятті 0 балів та зобов'язаний відпрацювати таке заняття. Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями у межах встановлених норм. У разі виявлення факту плагіату здобувач вищої освіти отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати його. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ:
<https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>.

Є можливість визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті якщо ці результати отримані перед опануванням даної освітньої компоненти. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

презентація, робоча програма.

Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Бабайлов В. К. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. Харків. нац. автомоб.-дорож. ун-т. Харків : Бровін О. В., 2019. 148 с.
2. Власенко Т. А., Дудник О. В., Міненко С. І. Зміст та критерії ефективності впровадження результатів наукових досліджень в галузі управління. *Український журнал прикладної економіки*. 2021. Том 6. № 1. С. 8-16.
3. Гуторов О.І. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва Х. : ХНАУ, 2017. 272 с.

4. Журавель О. В., Мамонтенко Н. С. Наукові основи методології дослідження економічних явищ і процесів інноваційного менеджменту. *Бізнес Інформ.* 2020. № 2. С. 486-491.

5. Євтушенко М. Ю., Хижняк М. І. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. К. : ЦУЛ, 2019. 350 с.

6. Малигіна В. Д., Холодова О. Ю., Акімова Л. М. Методологія наукових досліджень : монографія ; Нац. ун-т вод. госп-ва та природокористування. Рівне : НУВГП, 2016. 247 с.

7. Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях) : навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с.

8. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. / за ред. І. С. Добронравової (ч. 1), О. В. Руденко (ч. 2). К. : ВПЦ «Київський університет», 2018. 607 с.

9. Муравицька Г. В. Інформація як стратегічний ресурс організації науково-дослідного процесу. *Науковий вісник «Демократичне врядування»*. [Електронне фахове видання]. 2015. Вип. 15. URL: http://lvivacademy.com/vidavnitstvo_1/visnyk15/fail/Muravytska.pdf.

10. Сімахова А. О. Соціальні перспективи розвитку науки та цифрової економіки в Україні. *Соціальна економіка*. 2018. Вип. 56. С. 216-221.

11. Ivashova, L. M., Ivashov, M. F., Kveliashvili, I. M. Methodology of scientific research and system approach in the field of public administration: mechanisms, levers, methods, tools. *Publichne upravlinnia ta mytne administruvannia*. 2020№ 2(25), pp. 11–19.

12. Pagadala Suganda Devi. *Research Methodology: A Handbook for Beginners*. Notion Press, 2017. 186 p.

13. Frederick Betz. *Managing Science: Methodology and Organization of Research*. Springer New York, 2012. 388 p.

Допоміжні

1. Бхаттачарджи А., Ситник Н.І. Методологія і організація наукових досліджень: дослідження в соціально-економічних науках : навч. посіб. 2016. 159 с.

2. Бірта Г.О. Методологія і організація наукових досліджень: навч. посіб. К. : ЦУЛ, 2014. 142 с.

3. Важинський С. Є., Щербак Т. І. Методика та організація наукових досліджень: навч. посіб. Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 260 с.

4. Гуторов О.І. Методологія та організація наукових досліджень: посібник. Харк. нац. аграр. ун-т. Х. : ХНАУ, 2017. 57 с.

5. Дубницький В. І., Науменко Н. Ю., Федулова С. О. Методологія наукових досліджень в інформаційній економіці : навч. посіб. ; [заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Дубинського В. І.] ; Держ. ВНЗ «Укр. держ. хім.-технол. ун-т». Дніпро : ДВНЗ УДХТУ, 2019. 443 с.

6. ДСТУ 8302:2015. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016. 20 с.

7. Зацерковний В. І., Тішаєв І. В., Демидов В. К. *Методологія наукових досліджень* : навч. посіб. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
8. Зоря О.П. *Методологічні основи розроблення економічної стратегії розвитку аграрних підприємств в умовах інституційних трансформацій. Інфраструктура ринку.* 2019. Вип. 35. С. 225-229. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/35_2019_ukr/29.pdf.
9. Зоря О.П., Яснолоб І.О., Братанов Б.В. *Теоретико-методичні засади сталого розвитку продовольчої сфери у системі економічної безпеки держави. Причорноморські економічні студії.* 2021. Вип. 69. С. 5-9.
10. Зоря О.П., Овчарук О.М., Мауер Д.Р. *Теоретико-методологічні засади формування та розроблення інвестиційно-інноваційної стратегії. Причорноморські економічні студії.* 2021. Вип. 62. С. 37-42.
11. Каламбет С.В., Іванов С. І., Півняк Ю. В. *Методологія наукових досліджень* : навч. посіб. Дн-вськ: Вид-во Маковецький, 2015. 191 с.
12. Кислий В. М. *Організація наукових досліджень.* К. : Університетська книга, 2018. 224 с.
13. Конверський А. *Основи методики та організації наукових досліджень:* навч. посібник. К. : ЦУЛ, 2017. 350 с.
14. Краус Н.М. *Методологія та організація наукових досліджень: навчально-методичний посібник.* Полтава : Оріяна, 2012. 183 с.
15. Мальська М. П., Пандяк І. Г. *Організація наукових досліджень: навч. посіб.* К. : ЦУЛ, 2017. 136 с.
16. *Методологія та організація наукових досліджень* : навч. посібник / В. М. Михайлов [та ін.]. Х. : ХДУХТ, 2014. 220 с.
17. *Основи методології та організації наукових досліджень* : навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнктів / за ред. А. Є. Конверського. К. : Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
18. Прийдак Т. Б., Яловега Л. В., Лега О. В., Мисник Т. Г., Зоря С. П. *Розвиток цифрової компетентності як умова забезпечення конкурентоспроможності майбутніх економістів. Інформаційні технології і засоби навчання.* 2019. Том 73. № 5 С. 28–47.
19. *Про вищу освіту* : Закон України від 01 лип. 2014 р., № 1556-VII / Відомості Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.
20. *Про наукову і науково-технічну діяльність* : Закон України від 26 листоп. 2015 р., № 848-VIII / Відомості Верховної ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>.
21. Чмиленко Ф.О. *Посібник до вивчення дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень»* [Текст]. Д. : РВВ ДНУ, 2014. 48 с.
22. Швець В.Д. *Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб.* Рівне : НУВГП, 2016. 151 с.
23. Oleksii Zoria, Iona Yasnolob, Oleksandr Galych, Oleksandr Cherchatyi, Yurii Tiutiunnyk, Svitlana Tiutiunnyk, Tetiana Dugar, Oleksandr Kalian, Tetyana Mokiienko. *Theoretical and Methodological Principles of Investment Support for Innovation-Oriented*

Development of Agrarian Production. Journal of Environmental Management and Tourism, 2022, Volume XIII, Summer, 3(59): 695-706.

24. Oleksii Zoria, Volodymyr Serhienko. Theoretical and methodological principles of formation of investment and innovation strategy at the enterprise. Three Seas Economic Journal, Vol. 1, No. 3, 2020, pp. 35-39.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Державна служба статистики України: веб-сайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

2. Інформаційно-пошукова система Google Академія. URL: <https://scholar.google.com.ua/>.

3. Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського: веб-сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.

4. Офіційний веб-сайт Міністерства освіти та науки України: веб-сайт. URL: <https://mon.gov.ua/ua>.